

CATALUNYA, UN PAÍS QUE NO POT PRESCINDIR DE NINGÚ

No hauríem de perdre el nord

JORDI FONT / Gestor cultural

AVUI, 20 de setembre del 2009

Deia Tarradellas, l'any 1976: "Catalunya és un país prou gran perquè hi capiguem tots i prou petit perquè no pugui prescindir de ningú". Prou gran de ment perquè, a través del temps, hagi sabut acollir tothom, fins a esdevenir "fill de moltes llavors" (Vives). I prou petit perquè necessiti tots els seus homes i dones, tota la força que junts poden reunir, al voltant d'objectius compartits.

CAP PAÍS, D'ALTRA BANDA, PETIT O GRAN, "no pot prescindir de ningú", perquè un país, una nació, no és un esperit eteri que il·lumina els clergues que en tenen l'exclusiva, sinó la voluntat compartida dels ciutadans que la integren. En paraules de Renan, "la nació és el plebiscit quotidià de la ciutadania". La nació que ho oblida i que deixa de protegir, actualitzar i fer créixer aquest consens bàsic, és una nació que porta camí d'extingir-se. Per això, el pitjor que li podria passar a Catalunya és la radicalització de minories contraposades, la polarització de la societat i el consegüent risc de fractura social. També per això, la cohesió social és un objectiu nacional fonamental i és avui prioritària l'acció per superar la crisi econòmica i les polítiques socials destinades a compensar els seus efectes sobre els més febles.

EN EL MÓN GLOBALITZAT, A MÉS, un país de les nostres dimensions no en té prou amb "no prescindir de ningú", no en té prou amb ell mateix. Necessita accedir a una altra escala demogràfica i econòmica, que li

permeti assolir la massa crítica imprescindible per ser al mapa global. És el que n'hem dit macroregions, els grans nodes de la malla que articula el món globalitzat. Les velles nacions, amb Estat o sense, que no puguin o no sàpiguen assolir aquesta nova dimensió, decauran a la segona o la tercera divisió. Catalunya pot i vol ser el catalitzador d'un d'aquests nodes globals: se n'ha dit la Califòrnia mediterrània i, més oficialment, l'Euroregió Pirineus-Mediterrània. En la visió nocturna del planeta, l'espurneig d'aquest franja lluminosa dóna la mesura del seu extraordinari potencial. Aquí s'insereix, sens dubte, en molt bona part, el nostre futur nacional. La mateixa llengua catalana necessita cavalcar sobre el prestigi d'una empresa d'aquesta envergadura. Els Estats espanyol i francès ja han adquirit compromisos que han de dotar-la de les infraestructures indispensables.

LES PARAULES DEL VELL PRESIDENT exiliat m'han permès descabdellar els tres reptes que em semblen fonamentals per al catalanisme d'avui: consens ciutadà bàsic, cohesió social, accés a l'escala global. Els obstacles que cal salvar, particularment en la relació Catalunya/Espanya, no ens haurien de fer perdre el nord. Encara que, de vegades, siguin una autèntica espasa de Dàmocles sobre els nostres caps, com succeeix ara mateix amb el Tribunal Constitucional. Ja va succeir amb el finançament autonòmic, que va acabar en un acord per sobre de totes les previsions sensates. Si ara anés malament, no dubto que el govern de la Generalitat, en l'exercici de les seves responsabilitats, actuaria en conseqüència, de la manera més ferma i eficaç, i que el poble de Catalunya, com un sol home -o una sola dona-, li faria costat.

LA MAGNÍFICA FESTA D'ARENYS de Munt, amb cercavila falangista inclosa i amb un referèndum doblement virtual, perquè no era vinculant i

perquè s'hi podia votar alegrement, sense cap cost ni cap risc, m'ha recordat Amadeu Hurtado, en el seu dietari de 1934, on explica una tarda de febre patriòtica, en la qual els concentrats van assolir un alt grau d'excitació, fins a fer necessària la intervenció apaivagadora dels qui l'havien induïda. I conclou: "Els qui han acudit avui davant del Parlament han passat una tarda estupenda. Han proclamat la República catalana, han declarat i han fet la guerra a la República espanyola, l'han guanyada, han pactat la pau i han deixat les coses com abans". No anirem enlloc si no som capaços d'assumir plenament la responsabilitat del present, la seva complexitat i la necessitat d'actuar amb tota la força i amb tota la intel·ligència, si preferim el pla virtual al pla de la realitat. Hi podríem malmetre els objectius nacionals fonamentals.